

Voorjaarsnota 2015
Gemeente Zuidhorn

5 juni 2015

1 Inleiding

Hierbij bieden wij u de voorjaarsnota 2015 aan. Bij totstandkoming van deze voorjaarsnota zijn wij als college ruim een jaar onderweg met de uitvoering van ons bestuursakkoord "Verbinden". Resultaten van het afgelopen jaar zijn onder meer de wegevisie, de aanpak van zwerfvuil, de ontwikkeling nota duurzaamheidsbeleid, de versterking van onze buitendienst met SW-medewerkers en de transitie van de nieuwe taken in het sociaal domein. Voor de rest van 2015 lopen de onderwerpen volgens planning en verwachten we onder meer als resultaat te kunnen leveren een duurzaamheidsloket, de tijdige oplevering van de Brede School, de resultaten van een pilot van de decentralisaties in een kern en actief werkgelegenheidsbeleid.

Voor 2016 is het bestuursakkoord "Verbinden" leidend. In ons handelen en in onze besluiten staan mensgericht en duurzaam centraal. In 2016 zullen vanuit het bestuursakkoord in ieder geval de volgende zaken worden opgepakt:

- de (verdere) transformatie in het sociale domein. Op een mensgerichte manier geven we uitvoering aan de nieuwe Participatiewet en daarnaast gaan we verder met het concretiseren van de veranderende overheid in het sociale domein. Hoe zetten we iedereen in zijn kracht om te komen tot de inclusieve samenleving.
- de continuering van de breedtesport. Dit doen we door met de partners mee te denken, verbindingen te maken met onderwijs, cultuur en sport en door jeugd te stimuleren. We blijven inzetten op de functie van combinatiefunctionaris en gaan zo nodig aanvullende eisen stellen.
- het opstellen van een korte beleidsnotitie op waarin een heldere gebiedsvisie op het Middag-Humsterland weergeven.
- Het onderzoek naar de P-R Plaats bij Nieuwklap. In samenspel met de provincie gaan wij beoordelen of een dergelijke voorziening noodzakelijk, wenselijk en haalbaar is.
- Het onderzoek naar de verdere flexibilisering van ons openbaar vervoer. In samenspel met het OV-bureau in Groningen gaan wij beoordelen welke verbeteringen mogelijk zijn.
- Een goede verkeerscirculatie voor dorp Zuidhorn. We gaan inzichtelijk maken hoe wij de verkeersstromen in het dorp willen circuleren. Daarbij gaat extra aandacht uit naar de voetgangers en fietsers.
- De komst van de Gebiedscoöperatie inclusief kenniswerkplaats binnen onze gemeente waarmee innovatieve verbindingen worden gemaakt tussen lokale ondernemers en kennisinstellingen.
- Onze dienstverlening nog verder verbeteren door medewerkers meer naar inwoners toe te laten gaan.

2 De eerste financiële rapportage over de begroting 2015

Tegelijk met deze voorjaarsnota ontvangt u van ons ook de eerste rapportage over de uitvoering van de begroting 2015. Deze rapportage is opgezet als een afwijkingenrapportage, op basis van de ervaringen tot en met het eerste kwartaal van 2015. Geconstateerde afwijkingen kunnen niet alleen een effect hebben op het jaar 2015, maar ook doorwerken naar 2016 en latere jaren.

Het resultaat van de eerste financiële rapportage over 2015 is incidenteel € 171.900 positief. De doorwerking van de finrap naar het jaar 2016 en volgende jaren bedraagt structureel € 5.500 positief. Deze doorwerking nemen we mee in het begrotingsproces 2016.

3 Resultaat 2014 en de Algemene Bedrijfsreserve

In de jaarrekening melden wij u dat wij een goedkeurende controleverklaring van onze accountant hebben ontvangen voor de getrouwheid over het jaar 2014. De verklaring voor rechtmatigheid is met beperking.

Het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten bedraagt € 808.068 positief (tot en met vorig jaar werd dit het resultaat voor bestemming genoemd). Het gerealiseerd resultaat is € 1.379.245 (dit werd tot en met vorig jaar het resultaat na bestemming genoemd). In de jaarrekening is dit resultaat nader toegelicht. Het bedrag van € 1,379 miljoen wordt toegevoegd aan de ABR.

In uw raadsvergadering van 13 april heeft u besloten om naar 2015 een bedrag van € 429.000 over te hevelen ten laste van het resultaat. Dit bedrag wordt in 2015 aan de ABR onttrokken.

De stand van de ABR was op 31 december 2014 € 5,735 miljoen.

In de meerjarenbegroting is voor 2016 een onttrekking aan de ABR opgenomen van €269.000. Na toevoeging van de € 1,379 miljoen, onttrekking van de € 420.000 en onttrekking van € 269.000 resulteert een stand van de ABR van € 6,4 miljoen.

In de jaarrekening 2014 is bepaald dat een minimumstand van € 3,9 miljoen gewenst is.

4 Inzet incidenteel surplus ABR

Bij de bespreking van de begroting 2015 in uw raad van 10 november 2014 is aangegeven dat bij de voorjaarsnota 2015 een voorstel wordt gevoegd hoe een eventueel surplus in de ABR kan worden ingezet. In de vorige paragraaf is vastgesteld dat de stand van de ABR inderdaad hoger is dan noodzakelijk. Er is sprake van een surplus van € 2,5 miljoen.

De hoge stand van de ABR leidt tot een bijzondere situatie: er is sprake van incidenteel geld voor nieuw beleid. De inzet van het surplus is niet jaargebonden en kan vanaf dit jaar al plaatsvinden. Wij hebben ervoor gekozen dit via een separaat voorstel te doen.

5 Meerjarenperspectief 2016-2019

In het meerjarenperspectief 2016-2019 geven we een zo actueel mogelijk overzicht van de financiële ontwikkelingen.

5.1 Belangrijke ontwikkelingen

Algemene uitkering

De algemene uitkering gemeentefonds heeft altijd een grote invloed op ons meerjarenbeeld. Dat is zeker het geval in de komende jaren. Gezien de planning hebben we de meicirculaire globaal kunnen beoordelen. We komen tot de volgende opmerkingen.

- De herijking van het gemeentefonds pakt voor Zuidhorn voordelig uit. Dit voordeel is echter veel beperkter dan aanvankelijk gedacht. Begin dit jaar leken we uit te kunnen gaan van een structureel voordeel van € 468.000. In de meicirculaire is aangegeven dat de nieuwe verdeling slechts gedeeltelijk worden gehonoreerd. Er wordt een aanvullend onderzoek gestart om te bezien of een verdere aanpassing nodig is. Voorlopig verwachten we een voordeel van € 200.000 vanaf 2017. In 2016 is sprake van een nadeel van € 80.000.
- De accresontwikkeling leidt vanaf 2017 tot een jaarlijks nadeel van ongeveer € 180.000
- De decentralisatie-uitkeringen in de meicirculaire zijn fors lager dan de tot nu toe gehanteerde bedragen. In 2016 gaat het bijvoorbeeld om een verlaging van € 9,196 miljoen naar € 8,713 miljoen: bijna € 5 ton lager. Vooralsnog gaan we er van uit dat we het sociaal domein budgettair kunnen begroten en dat tegenover de lagere baten ook lagere kosten komen te staan. Maar het is duidelijk dat gemeenten hier een groot risico lopen. Komende maanden moet meer duidelijkheid ontstaan.

OZB

In onze meerjarenbegroting is voor 2016 en voor 2017 een OZB-stijging van 5% opgenomen. Voor 2018 gaan we uit van 2%.

Het meerjarenperspectief sluit niet. Komende periode moeten verschillende onderdelen worden uitgewerkt. Dan wordt ook duidelijk of aanvullende maatregelen nodig zijn om tot een sluitende begroting te komen.

5.2 Meerjarenperspectief

In de programmabegroting 2015 is voor 2016 een positief saldo gepresenteerd van € 15.000, voor 2017 van € 0, en voor 2018 van € 0. De jaarschijf 2019 was niet meegenomen.

	2016	2017	2018	2019
Startsaldi prim.begr 2015	15 V	0 V	0V	
Eerste finrap 2015	6 V	6 V	6 V	6 V
Areaal	99 N	99 N	99 N	99 N
Loon- en prijsbijstelling	45 V	45 V	45 V	45 V
<u>Ontwikkelingen</u>				
Algemene uitkering: regulier/accres		180 N	180 N	180 N
Algemene uitkering herijking maatstaven	80 N	200 V	200 V	200 V
Exploitatie buitenschappen	35 V	35 V	35 V	35 V
Venootschapsbelastingplicht	PM	PM	PM	PM
Sociaal domein	PM	PM	PM	PM
<u>Nieuw beleid</u>				
Afronding Komplan	0 V			
Actualiseren bestemmingsplannen	30 N	45 N		
Onkruidbestrijding	35 N	35 N	35 N	35 N
Wegenvisie	PM	PM	PM	PM
Kleedruimte Zunobri	8 N	8 N	8 N	8 N
<u>Beleidskeuze: inzet voordelen jaarrekening</u>				
Nog te bepalen voordelen	PM	PM	PM	PM
Middelen bestuursakkoord	100 V	100 V	100 V	
Stand conceptbegroting 2016	51 N	19 V	64 V	36 N

5.3. Korte toelichting op de ontwikkelingen

Startsaldi primaire begroting 2014

Het gepresenteerde meerjarenbeeld in de programmabegroting 2015 sluit voor 2016 op € 15.000, voor 2017 en 2018 op € 0. In deze saldi is verwerkt dat de OZB in 2016 en 2017 met 5% wordt verhoogd, dat bezuinigingen worden gerealiseerd van € 20.000 in 2017 en € 50.000 vanaf 2018 en dat in 2016 voor € 269.000 aan de ABR wordt onttrokken.

Eerste finrap 2015

Het structurele voordeel in de eerste financiële rapportage is € 5.500.

Areaal

De kosten voor areaal bedragen in totaal € 98.700 structureel.

De uitbreiding van de groenarealen bedraagt € 53.200, grotendeels samenhangend met het park en de groenvoorziening Oostergast. De uitbreiding wegen bedraagt € 27.000, bermen € 5.000, openbare verlichting € 10.000 en verkeertekens € 3.500. De areaaluitbreiding wegen en bermen heeft betrekking op de door de provincie overgedragen wegen.

Loon- en prijsstijging

Het CPB gaat in de meest recente informatie (maart 2015) er van uit dat de loonkosten bij de overheid in 2015 met 2,3 % gaan toenemen. In ons meerjarenbeeld hielden wij rekening met een stijging met

2,0%. Een hogere loonstijging van 0,3% betekent een nadeel van € 24.000. We stellen voor om uit te blijven gaan van een stijging van de loonkosten met 2,0 %. Op basis van CPB-cijfers van maart 2014 zijn we voor 2015 uitgegaan van een loonkostenstijging van 1,0%. In de recente informatie van maart 2015 verwacht het CPB voor 2015 een loonkostenstijging van 0,6%.

Voor de prijzen van de goederen en diensten gaat het CPB in maart 2015 uit van 0,9 %. In ons meerjarenbeeld zijn we uitgegaan van 1,5%. De lagere prijsstijging van 0,6% betekent een voordeel van € 45.000. We stellen voor om uit te gaan van een stijging van de prijzen met 0,9%. Het totale voordeel loon- en prijsontwikkeling 2016 bedraagt € 45.000.

Het gewogen gemiddelde voor de nominale tariefontwikkeling wordt als volgt berekend:
2,0% van € 8.300.000 (lonen) + 0,9% van € 7.600.000 (goederen en diensten)
1% van €15.900.000

Dit is afgerond 1,5%. Wij stellen u voor hiermee in te stemmen. Dit betekent dat de tarieven in 2016 trendmatig met 1,5% worden verhoogd (naast eventueel beleidsmatige verhogingen en de vastgestelde ombuigingen).

Uw raad heeft besloten dat de mate van vergoeding voor gestegen lonen en prijzen voor instanties waar de gemeente een subsidiecontract mee heeft afgesloten, is gekoppeld aan de Consumenten Prijs Index (CPI). Deze index is gelijk aan het afwijkinspercentage tussen het CPI van het lopende jaar en het voorgaande jaar. De CPI van de maand maart is hierbij maatgevend. Voor 2015 bedraagt het afwijkinspercentage 0,38%. Dat betekent dat de subsidies aan de instellingen waarmee wij een contract hebben in 2016 met 0,38% wordt verhoogd.

Algemene uitkering regulier en herijking

Voor de begroting 2016 is de meicirculaire 2015 van groot belang. Deze circulaire is op 2 juni verschenen. We hebben nog geen mogelijkheid gehad de gevolgen van deze circulaire goed te analyseren. Een eerste globale toets geeft aan dat de meicirculaire tegenvalt.

De accresontwikkeling leidt vanaf 2017 tot een jaarlijks nadeel van ongeveer € 180.000.

De herijking van het gemeentefonds is veel beperkter dan aanvankelijk gedacht. Begin dit jaar leken we uit te kunnen gaan van een structureel voordeel van € 468.000. In de meicirculaire is aangegeven dat de nieuwe verdeling slechts gedeeltelijk worden gehonoreerd. Er wordt een aanvullend onderzoek gestart om te bezien of een verdere aanpassing nodig is. Voorlopig verwachten we een voordeel van € 200.000 vanaf 2017. In 2016 is sprake van een nadeel van € 80.000.

Exploitatie buitenscappen

Inwoners uit Zuidhorn met een WSW-indicatie zijn voor 90% werkzaam bij Novatec. Er zijn echter ook inwoners die werkzaam zijn bij een zogenaamd buitenschap, een werkvoorzieningsschap buiten de grenzen van het Westerkwartier/Noordenveld. Deze situatie doet zich met name voor als iemand vanuit een gemeente, buiten de gemeenten GR-Novatec, in Zuidhorn komt wonen. Het werkvoorzieningsschap Iederz (Groningen) en Nef (Kollum/Dokkum) brengen kosten exploitatietekort/plaatsingskosten bij ons in rekening. Omdat wij van mening zijn dat het niet terecht is dat een deel van het exploitatietekort/plaatsingskosten op deze manier bij de gemeente Zuidhorn in rekening wordt gebracht, hebben we op 20 april 2015 besloten om niet meer bij te dragen in deze exploitatietekorten. Deze werkwijze sluit aan bij het feit dat andere gemeenten ook niet willen bijdragen aan het exploitatietekort van Novatec. Dit levert in onze begroting een structureel voordeel op van € 35.000.

Vennootschapsbelastingplicht

In 2016 wijzigt de vennootschapsbelastingplicht (vpb) voor overheidsondernemingen. De vpb leidt tot verzwaring van de administratieve lasten en is een kostenpost. Gemeenten moeten immers meer registreren en over meer zaken belasting betalen. Het nadeel is nog niet bekend en wordt daarom als PM meegenomen.

Sociaal Domein

De decentralisatie-uitkeringen in de meicirculaire zijn fors lager dan de tot nu toe gehanteerde bedragen. De uitkeringen worden in totaal structureel rond de € 500.000 lager. Uitgangspunt is dat we het sociaal domein budgettair neutraal begroten. Komende maanden moet duidelijk worden of dit uitgangspunt reëel is.

In totaal hebben we op dit moment voor de structurele versterking Jeugd, uitvoeringskosten Jeugd, wijkteams Wmo, uitvoeringskosten Wmo en transformatiekosten Wmo in onze begroting structureel een bedrag opgenomen van € 468.200. We verwachten dat dit beschikbare budget in verband met een aantal landelijke ontwikkelingen (waaronder de meicirculaire) lager wordt.

We hebben inmiddels een groot deel van dit budget in gezet voor o.a. de uitvoeringskosten RIGG, Wmo-loket, CJG en automatisering. Op dit moment is het beschikbare budget nog voldoende, maar de komende maanden zullen we nog met aanvullende kosten geconfronteerd worden. Ook moet de transformatie Wmo en de structurele versterking van de voorkant Jeugd nog verder zijn beslag krijgen, waardoor het totaal beschikbare budget mogelijk onvoldoende zal zijn.

Afronding Komplan

Het project Komplan is afgesloten met een positief saldo van € 120.000. In de raadsvergadering van februari 2015 heeft uw raad besloten de besluitvorming over de besteding van dit saldo uit te stellen tot de voorjaarsnota. We zijn er mee aan de slag gegaan maar zijn nog niet tot afronding gekomen. We komen hier bij de begroting 2016 op terug.

Actualiseren bestemmingsplannen

In 2016 dienen wij de volgende bestemmingsplannen te herzien: Bedrijventerrein Energie en Gas te Grijpskerk (NAM-locatie) en Bedrijventerrein Van Starkenborghkanaal Aduard. De kosten van de actualisatie schatten we op € 15.000 per plan.

In 2017 moeten we de bestemmingsplannen voor Aduard, Oldehove en Niezijl moeten herzien. De kosten hiervan worden geschat op € 45.000 incidenteel.

Onkruidbestrijding

In verband met het verbod van glyfosaat (werkzame stof Roundup) moeten we het onkruid op verhardingen op een andere manier bestrijden. Van een chemische bestrijding gaan we over naar alternatieve vormen van onkruidbestrijding. Deze manier van bestrijding is beduidend duurder. Om voor de onkruidbestrijding aan de kwaliteitseisen van onze groenvisie te kunnen blijven voldoen, is daarom inzet van extra budget van € 35.000 noodzakelijk.

Wegenvisie

In oktober 2014 heeft uw raad de visie wegbeheer voor de periode 2015-2019 vastgesteld. Hierbij is een motie aangenomen om structureel €50.000 - €70.000 beschikbaar te stellen ter beheersing van de erftoegangswegen. Hiervoor is € 60.000 structureel extra budget verwerkt in de 1^e finrap 2015. Er wordt gewerkt aan een voorstel voor verdere innovatie, verduurzaming en vergroening van het wegbeheer, en daarbij betrekken wij ook de veiligheidsmaatregelen. Het voorstel wordt in het najaar van 2015 aan uw raad gepresenteerd.

Kleedruimte Zunobri

Ingaande het seizoen 2015/2016 zijn de verenigingen die nu nog gebruik maken van de sportzaal aan de Westergast, in de sportzaal te Noordhorn of in de brede school ondergebracht. De sportzaal komt daarmee in onze verkoopportefeuille. Korfbalvereniging Zunobri maakt gebruik van de kleed- en doucheruimtes. Voor Zunobri moet een nieuwe kleedvoorziening worden getroffen en hiermee is een investeringsbedrag gemoeid van € 100.000. De kapitaallasten hiervan bedragen structureel € 8.000.

Beleidskeuze: inzet voordelen jaarrekening

De jaarrekening 2014 kent een behoorlijk positief saldo. Dat was ook over 2013 het geval. Een groot deel van de voordelen is incidenteel van aard. Het is mogelijk om strakker te begroten door budgetten te verlagen of om mogelijke baten eerder wel op te nemen. De kans op een overschrijding in enig jaar wordt dan wel groter. Komende maanden onderzoeken we de mogelijkheden om ruimte in de begroting te creëren. Voorlopig hebben we dit onderdeel op PM gezet.

Middelen bestuursakkoord

In de begroting 2015 is voor de jaren 2015-2018 jaarlijks een bedrag van € 100.000 opgenomen voor uitwerking bestuursakkoord. De middelen jaarschijf 2015 zijn verdeeld en voor 2016-2018 is een stelpost opgenomen. Zo kan jaarlijks worden besloten over de verdeling.

Nu stellen we voor om deze middelen te betrekken bij het surplus ABR. Dat betekent dat we van het surplus € 300.000 inzetten voor de uitwerking bestuursakkoord en dat in het meerjarenbeeld drie jaar een voordeel ontstaat van € 100.000.

6 GRP en vervangingsinvestering

Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)

Jaarlijks doen we investeringen in riolering. In het vastgestelde GRP is voor € 1,62 miljoen aan investeringen opgenomen. Komende maanden actualiseren wij de benodigde investeringen. De kapitaallasten hiervan dekken we uit de tarieven.

Vervangingsinvesteringen

Voor vervangingsinvesteringen is in 2016 een budget beschikbaar van € 100.000. We stellen voor om dit budget als volgt in te zetten.

VERVANGINGSINVESTERINGEN 2016				
Omschrijving	Investering	A	Kap.last vanaf 2016	Kap.last vanaf 2017
Vervanging top laag kunstgrasveld vv Zuidhorn	225.000	10	30.300	
Reconstructie kademuur Visvliet	150.000	40	9.000	
Renovatie tennisbanen Aduard	110.000	20	9.300	
Vervanging lichtmasten en armaturen	160.000	30	10.900	
Meubilair CCZ	20.000	20	1.700	
Speeltoestellen	53.000	15	5.300	
Fendt trekker	73.000	10	9.800	
6 Kippers	42.000	10	5.600	
Veegmachine	16.000	10	2.200	
Upgrading wijkpost Grijpskerk (gevelplaten)	46.000	20	3.900	
Herinrichten buitenterrein Avalon	29.500	20		2.500
Renovatie de Kooi	421.000	20		35.800
Renovatie klokkenstoel begraafplaats Grijpskerk	47.500	20		4.000
CV-installaties welzijnsgebouw Aduard	8.500	10	1.100	
Diverse ICT investeringen	33.000	5	7.800	
Personeel- en salarispakket	8.500	3	3.100	
Totaal (afgerond)	1.812.500		100.000	42.300
Beschikbare ruimte			100.000	
			0	

Op grond van onze onderhoudsplannen zouden er in 2016 meer vervangingen moeten plaatsvinden dan ons budget toelaat. Aangezien het budget leidend is, is een aantal vervangingen doorgeschoven naar 2017. Deze drie vervangingsinvesteringen kunnen worden uitgesteld en worden met voorrang voorgesorteerd voor 2017.

